

## **DOUTZEN** is een Friese verkleinvorm van **DUIF**

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: [www.heiligen-3s.nl](http://www.heiligen-3s.nl))

### Betekenis

Het achtervoegsel ‘-tzen’ is een verkleinvorm, vergelijkbaar met ‘-tse’ of ‘-tje’. De grondvorm is dus ‘Dou-’ (vgl. Douwe).

### **Duif**

De duif komt ook voor in namen van andere taalgebieden zoals Jona (Hebreeuws) & Columbus (Latijns).

\*

### Duif als symbool

In vele culturen wordt aan de duif symbolische betekenis toegekend: hij geldt vooral als zinnebeeld van de levensgeest, de adem en de ziel.

In oude culturen symboliseerde hij vrouwelijkheid en moederlijkheid; hij behoorde bij de hemelgodinnen en bij de koninginnen van het heeal. In de culturen van Voor-Azië werd de duif in verband gebracht met de vruchtbaarheidscultus rond de godin Ishtar; in Fenicië met de vruchtbaarheidsgodin Astarte; in Griekenland met Afrodite.

In **India** en ook wel in oude **Germaanse** culturen werd een zwarte duif beschouwd als de vogel van de ziel, maar vaker nog als symbool van dood en ongeluk.

In de **Islam** bestaat een legende die vertelt hoe een duif ooit Mohammed op zijn vlucht wist te beschermen.

In **China** en **Japan** staat de duif voor een lang leven en voor het geven van eerbewijzen.

In **Egypte** staat hij voor onschuld.

Bij de **Grieken** (en **Romeinen**) stelt de duif de liefde voor en de vernieuwing des levens.

In het **Hindoeïsme** zijn duiven de boodschappers van de god van de dood.

In de oude **Joodse** tempeldienst werden witte duiven geofferd als teken van verzoening en reiniging.

In de oude **Perzische** godsdienst behoorde de duif bij de god van de oorlog; maar droeg hij een zwaard, dan betekende dat een spoedig einde van de strijd.

In de **Tenach** (de Joodse bijbel, die de christenen het Oude Testament noemen) wordt verteld hoe Noach na de zondvloed een duif losliet en hoe deze terugkeerde met een uitbottend twijgje in de bek, symbool van verzoening tussen God en mensen en van nieuw leven na de dood; sindsdien is dit het symbool van de vrede geworden en tegenwoordig ook beeldmerk van de zorg voor milieu en schepping.

De witte duif is daarenboven ook symbool van eenvoud en reinheid. In het christendom is de duif vooral symbool van de Heilige Geest. In het verhaal van Jezus doop in de Jordaan wordt verteld dat de Heilige Geest in de gedaante van een duif op Hem neerdaalde. Evangelisten worden vaak afgebeeld met een duif aan hun oor, symbool voor het geloof dat hun geschriften zijn ontstaan op goddelijke ingeving. Ook heiligen als Gregorius de Grote en Remigius worden zo afgebeeld. Duiven die drinken uit een schaal nemen het levende water van de Geest in zich op.

Soms horen we in heiligenlegendes hoe een bidder - niet zelden op grote afstand - de ziel van een overledene in de gedaante van een duif naar de hemel ziet opvliegen; zo zag de kluizenares Scholastica de ziel van haar broer Benedictus naar de hemel opstijgen; of Sint Aldegondis, abdis te Maubeuge: zij zag de ziel van bisschop Amandus naar de hemel opgaan enz.

\*

In de Bretonse plaats Plouay (of op z'n Bretons: Ploue, gelegen in de Morbihan) leeft de herinnering voort aan een heilige **Doe** of **Doë**; er is nog een buurtschapje dat zo heet. In vroeger tijden (bv. 1281) heette die plek Ploe-Zoe (= parochie van Doe). Er staat nog altijd een kapel die aan de heilige is toegewijd. Dezelfde naam was terug te vinden in het gehucht Doe-Lan (= ‘kluizenarij van Doe’). Maar wie die heilige geweest is, blijft onbekend.

Volgens een plaatselijke traditie is ‘Doe’, ‘Doë’ of ‘Zoe’ de Bretonse vorm van het Latijnse woord ‘Deus’ = ‘God’.